

og jeg tænker paa Indkomst- og Formueskatten, ikke blot paa Virkningen af Landsoverskatteraadets Arbejde, men ogsaa paa, at den nye Vurdering til Ejendomsskyld sikkert vil gøre sig gældende i Retning af at bringe Landejendomsbesiddernes Formueansættelse i Vejret og ogsaa paavirke Bøddømmelsen af deres skattepligtige Indkomst.

Ganske særlig Interesse frembyder det foreliggende Budget, idet vi dér for første Gang faar et Overblik over Resultaterne af det Kompleks af Skattelove, der blev vedtaget i Samlingerne 1910—11 og 1911—12. Vi kan her for første Gang med nogenlunde fast Grund under Fødderne studere Skattelovens Virkninger, se, hvilke Forandringer de har medført i hele Stats-husholdningen. Jeg bliver nødt til et Øjeblik at dvæle herved. Ærede Medlemmer vil erindre den Debat, der i sin Tid blev ført om, hvorvidt de nye Skattelove vilde medføre en Forskydning i Forholdet mellem direkte og indirekte Skatter, mellem de mere demokratiske og de mindre demokratiske, eller om Ligevægtsforholdet mellem de 2 Grupper i alt væsentligt vilde blive bevaret. Det blev fra socialdemokratisk Side, og i øvrigt ogsaa fra radikal Side, hævdet, at de indirekte Skatter og Afgifter, der hviler betydeligt tungere paa den ubemidlede end paa den bemidlede Befolkning, vilde vokse uforholdsmæssigt i Sammenligning med de direkte Skatter. Det blev benægtet fra anden Side. Nu er der ikke Grund til at diskutere dette Spørgsmaal ret længe, Tallene har tilstrækkelig tydeligt dokumenteret, hvordan Forholdet er blevet. Lægger man Finanslovsforslaget for 1914—15 ved Siden af Forslaget for 1911—12, altsaa det sidste Forslag, før de nye Skattelove spejlede sig i Finansloven, og holder man sig udelukkende til § 5, der omfatter de $\frac{5}{6}$ af den hele Indtægtsmasse, faar man et ret tydeligt Overblik over den Forandring, der er sket. Jeg tager paa § 5 to Grupper, paa den ene Side de direkte Afgifter: Indkomst- og Formueskat, Skat paa fast Ejendom, og jeg regner til denne Gruppe ogsaa Arveafgiften; paa den anden Side hele den øvrige Masse af indirekte Afgifter, Forbrugsafgifterne, først og fremmest Toldafgiften, Ølskatten, Brændevinsskatten, Sukkerafgiften, Forlystelsesskatten, Cigaretafgiften, Stempelafgiften og Sportlerne. Den første Gruppe, de direkte Skatter, regnes i den mellemliggende Periode at være vokset med 23 pCt., medens de indirekte Skatter er vokset med 35 pCt. I 1911

—12 udgjorde — paa Budgettet, ikke paa Regnskabet — de direkte Skatter 29,2 pCt., medens de paa Budgettet for 1914—15 er sunket til 27,4 pCt. De indirekte Skatter er følgende vokset fra 70,8 til 72,6 pCt. Tyngdepunktet i vor Skattepolitik er altsaa i endnu højere Grad end her flyttet over til de indirekte Afgifter. Og det er ikke nogen Øjenforblændelse, som man maaske ved første Øjekast kunde være tilbøjelig til at tro, paa Grund af den naturlige Stigning af Toldindtraderne; tværtimod, hvis man ser bort fra Toldindtraderne og holder sig til de øvrige Afgifter paa § 5, er der sket den Forskydning, at de direkte Afgifter er gaaet ned fra 51,2 til 42,8 pCt., medens omvendt disse indirekte Afgifter er gaaet op fra 48,8 til 57,2 pCt. Det er altsaa en ret betydelig Forskydning, der set fra et demokratisk Synspunkt maa kaldes lidet heldig.

Jeg maa dvæle et Øjeblik ved Ølskatten og Brændevinsskatten. Jeg er nemlig tilbøjelig til at tro, at det virkelige Udbytte af disse Skatter vil fjerne sig noget fra det budgetterede. Ølskatten er saavel for 1913—14 som for 1914—15 anslaaet til at give et Udbytte af 8,556,000 Kr. Det svarer saa nogenlunde til det Merudbytte, man regnede med ved Skattelovens Vedtagelse, nemlig 2,224,000 Kr., alt under Forudsætning af en Nedgang i Forbruget med 5 pCt. Men efter de Erfaringer, der hidtil er indhøstede, forekommer det mig meget tvivlsomt, om man virkelig vil indvinde det budgetterede Beløb. I de 6 første Maaneder af indeværende Finansaar har Ølskatten efter Generaldirektoratets maanedlige Beretninger givet ca. 4,560,000 Kr., og af let forstaaelige Grunde falder jo ikke saa lidt over Halvdelen af denne Afgift paa Sommerhalvaaret. Jeg tror, at man højst kan regne med 8,2 Mill. Kr., altsaa 3 à 400,000 Kr. under det budgetterede. Forbrugsnedgangen vil vistnok blive ikke saa lidt større end de forventede 5 pCt. Ølpriserne blev i 1912 forhøjet to Gange, først i Januar med 1 Øre paa en halv Flaske Øl og dernæst i Juli med en anden Øre som en direkte Følge af Skatteforøgelsen. Den fulde Prisforøgelse har altsaa kun været gældende i Halvdelen af Kalenderaaret 1912, men ikke desto mindre er Forbruget af skattepligtigt Øl sunket i Løbet af 1912 med 13 pCt. i Sammenligning med 1911 og 10 pCt. i Sammenligning med 1910. Naar nu Skatteforhøjelsen i indeværende Finansaar gør sig gældende med fuld Styrke, vil, forekommer det mig, det sandsynligste i alt Fald være,